

RORG-samarbeidets fagfelle vurderinger

Den Norske Burmakomité

DEN NORSKE

BURMAKOMITÉ

Norwegian Burma Committee

2009

Innholdsfortegnelse:

Innledning	2
Hovedanbefalinger	3
Fagfeller	3
RORG-samarbeidets fagfellevurderinger	4
Presentasjon av Den norske Burmakomité	5
NBKs visjon og mål	5
Oppbygging	5
Historikk	6
Rammeavtale med Norad	6
NBKs informasjonsstrategi	6
Hoveddel. Informasjonsarbeid	8
Gode eksempler	8
Informasjonstiltak til vurdering	9
Tema og temavalg	10
Uavhengig/Kritisk	11
Sør-perspektiver og samarbeid med Sør	12
Nord/Sør-informasjonsforhold til organisasjonens øvrige informasjon	12
Hovedkonklusjoner og anbefalinger	14
Kilder	15

Forfatter: Judith Klein

Denne rapporten er publisert av RORG - samarbeidet, ved Judith Klein.

Desember 2009

Innledning

Den norske Burmakomité, heretter forkortet til NBK, har til formål å støtte opp om og styrke den burmesiske demokratibevægelsen i eksil og i Burma. NBK er den eneste organisasjonen i Norge som kun har Burma som fokus. Deres hovedmål er styrket demokratisk opposisjon i Burma, samt økt kunnskap om og politisk engasjement for Burma. Deres hovedvirke er todelt. For det første kanaliserer NBK økonomisk støtte til burmesiske prosjekter og organisasjoner. For det andre driver de politisk støtte gjennom informasjons- og påvirkningsarbeid, for å bidra til økt internasjonalt press mot militærjuntaen i Burma.

I fagfellevurderingen har vi kun konsentrert oss om NBKs informasjonsarbeid. Hovedfokus for både prosessen og rapporten har vært NBKs arbeid med Nord/Sør-informasjon¹, både i det eksisterende og i det kommende arbeidet. I arbeidet med denne fagfellevurderingen har dette vært både et nyttig og klargjørende grep.

Med begrepet Nord/Sør-informasjon menes temaer som omhandler relasjonen mellom Nord og Sør, altså forbindelser som påvirker forholdet mellom rike og fattige land. Sentrale og aktuelle Nord/Sør-spørsmål berører grunnleggende sammenhenger og årsaker til global ulikhet og fattigdom. Dette skiller seg fra informasjon om Sør som omhandler interne forhold i hvert enkelt land.

Fagfellegruppa mener NBK leverer relevant og god informasjon om Burma. De har allsidige informasjonstiltak med god blanding og bredde. I tillegg er de et ressurscenter for alle som søker informasjon om Burma. Siden NBK er en ettlandsorganisasjon², der formålet i informasjonsarbeidet er å spre informasjon om Burma, utgjør arbeidet med Nord/Sør-informasjon en relativt liten del av organisasjonens virksomhet. Det bør også understrekes at NBK relativt nylig (2006) kom inn under Norads rammeavtaleordning og er slik sett ny som rammeavtaleorganisasjon.

NBK viser ønske og vilje til å se på mulighetene for å styrke sitt arbeid med Nord/Sør-informasjon, og fagfellegruppa mener NBK gjennom prosessen med fagfellevurderingen har dannet et godt utgangspunkt for det videre arbeidet med Nord/Sør-informasjon.

Rapporten starter med en generell introduksjon av RORG-samarbeidets fagfellevurderinger. I første del blir det gitt en presentasjon av NBK, deres informasjonsstrategi og rammeavtale med Norad. I del to gjennomgås de mest sentrale informasjonstiltakene, samt fagfellegruppas vurdering av NBKs forhold til Nord/Sør-informasjon og samarbeid med Sør. Til slutt legges fagfellegruppas hovedanbefalinger frem.

¹ For ytterligere begrepsavklaring, se RORG-samarbeidets posisjonspapir om Nord/Sør-informasjon og samarbeid med Sør, utviklet og vedtatt av årsmøtet i oppfølgingen av Sør-evalueringen av RORGene i 2002/2003.

² Ettlandsorganisasjon er en samlebetegnelse på de organisasjoner som arbeider for å støtte ett land.

Fagfellenes vurderinger er basert på NBKs interne dokumenter, NBKs sentrale informasjonstiltak, samt fagfelleseminar og flere samtaler med de ansatte i NBK.

Hovedanbefalinger

Fagfellegruppa ønsker å gi følgende hovedanbefaling til NBK:

NBKs hovedmål er først og fremst å spre informasjon om *Burma*, og ikke Nord/Sør spørsmål. Dette innebærer at NBK fremfor alt jobber med informasjon om Sør, og ikke Nord/Sør-informasjon. NBKs potensial for Nord/Sør-informasjon innehar slik sett en begrensning. Det gjelder også fordi bevilgningen fra Norad denne avtaleperioden er begrenset. En viktig problemstilling for NBK er i hvilken grad og på hvilken måte de kan inkludere Nord/Sør-informasjonen i sitt informasjonsarbeid uten at dette går på bekostning av hovedformålet.

Norads revurdering av sine retningslinjer vil være relevant for NBK og de andre ettlandsorganisasjonene. Det kan være hensiktsmessig for NBK å følge med på dette arbeidet, for deretter å vurdere i hvilken grad man skal forsøke å sette Burma i en Nord/Sør kontekst.

Fagfellegruppa har bestått av:

Liv Kjøseth, Afghanistankomiteen

Liv er daglig leder i Afghanistankomiteen i Norge, hun har under fagfelleprosessen hatt foreldrepermisjon. Liv har tidligere blant annet jobbet som informasjonsansvarlig i Det norske råd for kurdernes rettigheter, og har slik sett erfaring fra informasjonsarbeid i to av ettlandsorganisasjonene som har rammeavtale for første gang. Hun er utdannet statsviter fra UiO.

Sigrun Johnstad, Fellestrådet for Afrika

Sigrun er informasjonssjef i Fellestrådet for Afrika. Hun er utdannet cand.polit. i sosialantropologi fra UiO og journalist fra HiO (Journalisthøgskolen), med videreutdanning i utviklingsjournalistikk. Hun har arbeidet mange år som journalist og reportasjeleder i NTB's utenriksredaksjon.

Sigurd Jorde, Utviklingsfondet

Sigurd er informasjonsansvarlig i Utviklingsfondet, med ansvar for nettsider, mediearbeid og publikasjoner. Han har tidligere vært informasjonsansvarlig i Fellestrådet for Afrika.

Liv Aass Frank, Vennskap Nord/Sør

Liv er kontorleder i Vennskap Nord/Sør, der hun blandt annet er redaktør for nettsiden, har ansvar for elektronisk nyhetsbrev, og skriver og fotograferer til Temabladet. Hun har tidligere vært fylkessekretær i Trygg Trafikk i Oslo, jobbet i TV-aksjonen, og som instruktør på en besøksgård med å gi barn innblikk i norsk landbruk. Liv var også sentral under fagfellevurderingen av Vennskap Nord-Sør.

Rådgiver **Judith Klein** har hatt ansvaret for prosessen og rapporten fra RORG-sekretariatet.

Fra NBK har informasjonsansvarlig, Åse Sand, og daglig leder, Inger Lise Husøy, deltatt gjennom hele prosessen. Det har i tillegg vært et møte med NBKs AU/Styremedlemmer. I tillegg har daglig leder i RORG, Arnfinn Nygaard, og rådgiver, Knut Hjelset bidratt med råd og veiledning i prosessen.

Fagfellene stiller seg bak de fremstillinger, analyser og anbefalinger som er skrevet. Arbeidet med denne fagfellevurderingen begynte november 2008 og ble sluttført våren 2009.

RORG-samarbeidets fagfelle vurderinger

RORG-samarbeidet¹ er et nettverk av norske organisasjoner, som med økonomisk støtte fra Norad gjennom 4-årige rammeavtaler driver opplysningsarbeid i Norge om sentrale og aktuelle Nord/Sør- og utviklings spørsmål.

Beslutningen om å utvikle et system for fagfelle vurderinger (peer reviews) blant RORGene ble tatt på RORG-samarbeidets ekstraordinære årsmøte i februar 2006, som del av RORG-samarbeidets strategi og søknad til Norad for perioden 2007-2010. Forslaget ble imidlertid først fremmet i en anbefaling fra en sør-evaluering av RORGene i 2002/2003². Bakgrunnen var evalueringens avdekking av svakheter knyttet til blant annet RORGenes samhandling med Sør og strategiske tenkning i forbindelse med opplysningsarbeidet. Beslutningen om å utvikle et system for fagfelle vurderinger har dessuten sin bakgrunn i et generelt ønske/krav fra Norad/UD om evaluering av det arbeidet med Nord/Sør-informasjon som gjøres med økonomisk støtte fra Norad, så vel som et felles ønske om faglig utveksling og styrking av arbeidet med Nord/Sør-informasjon blant RORGene.

Gjennom oppfølging av sør-evalueringen av RORGene i 2002/2003 har RORG-samarbeidet utviklet og årsmøtebehandlet felles posisjonspapirer om Nord/Sør-informasjon, så vel som Sør-perspektiver og samarbeid med sør, samt en Vær Varsom-plakat for Nord/Sør-informasjon³. Disse representerer et viktig felles referansegrunnlag for arbeidet med Nord/Sør-informasjon og utviklingen av et system for fagfelle vurderinger. Utviklingen av et system for fagfelle vurderinger har også bygget på erfaringer fra den prosessen med nasjonale fagfelle vurderinger av opplysningsarbeidet (Global Education) som er utviklet i et samarbeid mellom Europarådets Nord/Sør-senter og Global Education Network Europe (GENE), som RORG-samarbeidet er medlem av.

1 RORG = RammeavtaleORGAnisasjon, som her henspeiler på organisasjoner som har rammeavtale med Norad om støtte til opplysningsarbeid (Nord/Sør-informasjon) i Norge.

2 Sør-evalueringen ble ledet av Stiaan van der Merwe (Sør-Afrika) i perioden 2002-2003, etter avtale med RORG-samarbeidet og finansiert av UD og Norad. Rapporten er tilgjengelig på RORG-samarbeidets nettsider: <http://www.rorg.no/Artikler/891.html>.

3 Disse dokumentene er tilgjengelig på RORG-samarbeidets nettsider: http://www.rorg.no/RORG_samarbeidet/index.html.

Målsettingen med utviklingen av et system for fagfelle vurderinger er å øke og styrke arbeidet med Nord/Sør-informasjon i Norge, blant RORGene og i den enkelte RORG. Gjennom fagfelle vurderingene er det også et mål å styrke og videreutvikle den felles faglige forståelsen, så vel som den kritiske debatten om Nord/Sør-informasjon, i og blant RORGene og andre utviklingspolitiske aktører.

Selv om fagfelle vurderingene tilpasses de ulike RORGenes egenart og behov, vil de også ha fellestrekk som muliggjør en viss grad av sammenligning. Prosessen vil bygge på tre prinsipper for felles læring og utvikling knyttet til arbeidet med Nord/Sør-informasjon:

1. Prosessen starter med en kartlegging av arbeidet med Nord/Sør-informasjon i organisasjonen, som fremhever god praksis og støtter læring og utvikling for å styrke og utvide arbeidet med Nord/Sør-informasjon.
2. Prosessen vil trekke inn informasjonsmedarbeidere fra andre RORGER med erfaring fra Nord/Sør-informasjon (fagfeller), samt eksterne eksperter med erfaring fra og innsikt i feltet, som skal delta som "kritiske venner" overfor organisasjonen. Ved å bringe inn erfaringer fra andre organisasjoner og sammenhenger vil fagfelle vurderingene styrke mulighetene for læring hos alle som deltar i prosessen.
3. Prosessen vil fokusere på gode eksempler på kvalitet når det gjelder praksis, strategisk tenkning og forankring av Nord/Sør-informasjonen i organisasjonen, samt foreta vurderinger og fremme anbefalinger for å styrke arbeidet.

Foruten denne fagfelle vurderingen av Den norske Burmakomité, er det tideligere foretatt fagfelle vurderinger av Arbeidernes Opplysningsforbund (AOF), SAIH, Vennskap Nord/Sør (VNS) og Latin-Amerikagruppene i Norge (LAG), der samtlige har vært pilotvurderinger. Erfaringene fra disse fagfelle vurderingene vil danne grunnlag for videre utvikling av RORG-samarbeidets arbeid med fagfelle vurderinger.

Presentasjon av Den norske Burmakomité

NBK ble dannet i 1992, og er den eneste organisasjonen i Norge som kun har Burma som fokus. Formålet er å støtte opp om og styrke den burmesiske demokratibevegelsen i Burma og i eksil. De støtter Aung San Suu Kyi og det politiske mandatet til National League for Democracy (NLD), og samarbeider nært med den burmesiske regjeringen i eksil, The National Coalition Government of the Union of Burma (NCGUB). NBK er en komité bestående av ni medlemmer (2009). I 2006  pnet NBK opp for støttemedlemskap hvor støtten går til partnerne i Burma. Ved utgangen av 2007 hadde NBK 59 støttemedlemmer.

Visjon og mål

NBKs overordnede mål/visjon er et fritt og demokratisk Burma med respekt for menneskerettighetene.

Deres hovedmålsetning er todelt:

Mål 1: Styrket demokratisk opposisjon.

Mål 2:  kt kunnskap om og politisk engasjement for Burma.

Dette arbeider de med gjennom:

- **Bistand/Prosjektstøtte:**   kanalisere økonomisk støtte til burmesiske prosjekter som faller inn under NBKs retningslinjer for tildeling av st tte¹. NBK skriver følgende i sin  rsmelding 2007:

“NBK har som overordnet målsetting å styrke den demokratiske opposisjonen i Burma. Vi bidrar derfor til å bygge opp uavhengige, sterke, demokratiske og velorganiserte burmesiske organisasjoner som kan drive frem endring i Burma, og som kan ta en aktiv rolle når landet i fremtiden starter en demokratisk endringsprosess.” ( rsmelding 2007: 10).

- **Informasjonsarbeid:**   arbeide for å øke bevisstheten om situasjonen i Burma overfor norske myndigheter, opinion, presse og relevante organisasjoner i Norge. (Dette vil beskrives ytterligere utover i rapporten).

NBKs oppbygging

NBK består av et styre på 9 personer og et sekretariat med tre faste ansatte: en daglig leder, en informasjonsansvarlig og en prosjektkoordinator (i 70 prosent stilling). Styret kommer sammen en gang i måneden, og de ansatte deltar på styremøtene. Styremedlemmene er personer med kunnskap om Burma, og med annen relevant fagkompetanse. Medlemmene sitter i

¹ NBKs retningslinjer for tildeling av støtte er: Prosjektene må være ikke-voldelige, NBK prioriterer prosjekter som er inter-etniske, og som er initiert av burmesere med tilknytning til demokratibevegelsen. Støtte til internasjonale organisasjoner faller utenfor vårt mandat.

“NBK har som overordnet målsetting å styrke den demokratiske opposisjonen i Burma.”

kraft av egen person og ikke på grunnlag av profesjonell tilhørighet. Videre har NBK et arbeidsutvalg bestående av styreleder og tre styremedlemmer, som møtes mellom styremøtene.

I tillegg har NBK tilbudt praksisplass både for burmesiske flyktninger som bor i Norge, og for representanter fra Burmese Women's Union (Chiang Mai), Karen Women's Organisation og Palaung Women's Union (Mae Sot).

NBKs kontor er en del av Menneskerettighetshuset, som ligger i Oslo.

Historikk

NBK ble etablert på initiativ fra engasjerte enkeltpersoner for å kanalisere norsk støtte til den burmesiske demokratibevægelsen, som en oppfølging av at Aung San Suu Kyi ble tildelt Nobels fredspris i 1991. Navnet den gangen var Samarbeidsutvalget for Burma, før det ble endret til Den norske Burmakomiteé.

Rammeavtale med Norad

NBK mottar årlig støtte fra UD, og denne støtten kanaliseres i hovedsak til organisasjoner og grupper som tar del i den burmesiske demokratibevægelsen. I tillegg mottar NBK informasjonsstøtte fra Norad. NBKs rammeavtale med Norad gjelder for perioden 2007-2010. Dette er første gang NBK mottar rammeavtale. Søknaden ble levert sammen med den norske Tibetkomité og Rådet for Kurdernes rettigheter, som også er ettlandsorganisasjoner.

Samlet årlig støttebeløp fra Norad er NOK 175 000,- (Kilde: Årsmelding 2007).

NBKs informasjonsstrategi Hovedmål, delmål og tiltak

I sin informasjonsstrategi sier NBK at *“NBK har (...) et særskilt ansvar for å fremme den burmesiske demokratibevægelsens sak i Norge gjennom informasjon og påvirkningsarbeid.”*

Her er en presentasjon av deres hovedmål, delmål og tiltak, slik de er skissert i deres informasjonsstrategi.

Hovedmål:

Deres hovedmål er at informasjonsvirksomheten skal bidra til:

- Større interesse, forståelse og engasjement for kampen for demokrati i Burma i det norske samfunn.
- Økt internasjonalt press for politiske endringer, og respekt for menneskerettighetene i Burma.

Videre er dette delt inn i tre delmål, med konkret utformede tiltak.

Delmål 1:

NBK skal være et ressurscenter for Burma-spørsmål i Norge

Tiltak:

- Drive og videreutvikle Norges eneste nettside kun for Burma-stoff, www.burma.no
- Sende ut elektroniske nyhetsbrev hver 14. dag
- Sende halvårlige nyhetsbrev på engelsk om NBKs aktiviteter til våre partnere, som også legges ut på engelsk informasjonsside på www.burma.no
- Sende ut temabrev i forbindelse med aktuelle saker
- Innhente informasjon ved reiser til Burma og Thailand og bruke den aktivt i vår informasjonsformidling
- Sørge for gjensidig utveksling av informasjon og kompetanseheving med våre partnere
- Utarbeide informasjonsmateriell, spesielt for undervisning og studier
- Følge opp henvendelser på en god måte
- Arrangere seminarer
- Utvikle multimedieprodukter til ulike formål

Delmål 2:

NBK skal være en påvirkningsaktør overfor myndigheter, media, opinion, næringsliv og organisasjoner i Norge og internasjonalt, for å bidra til økt internasjonalt press for politiske reformer i Burma

Tiltak:

- Bruke media aktivt for å nå ut med informasjon, både ved å “selge” saker og produsere stoff selv

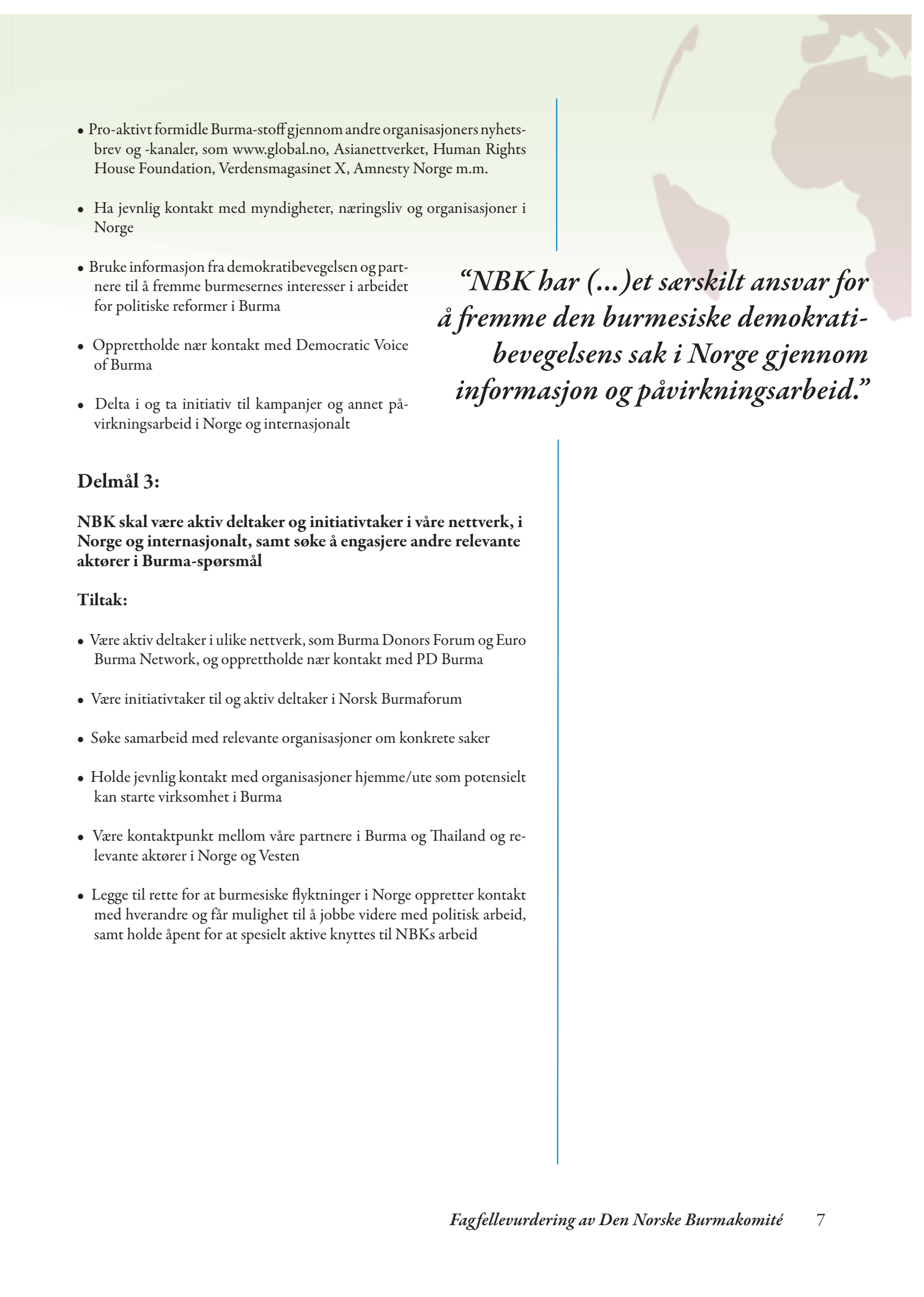
- Pro-aktivt formidle Burma-stoff gjennom andre organisasjoners nyhetsbrev og -kanaler, som www.global.no, Asianettverket, Human Rights House Foundation, Verdensmagasinet X, Amnesty Norge m.m.
- Ha jevnlig kontakt med myndigheter, næringsliv og organisasjoner i Norge
- Bruke informasjon fra demokratibevegelsen og partnere til å fremme burmesernes interesser i arbeidet for politiske reformer i Burma
- Opprettholde nær kontakt med Democratic Voice of Burma
- Delta i og ta initiativ til kampanjer og annet påvirkningsarbeid i Norge og internasjonalt

Delmål 3:

NBK skal være aktiv deltaker og initiativtaker i våre nettverk, i Norge og internasjonalt, samt søke å engasjere andre relevante aktører i Burma-spørsmål

Tiltak:

- Være aktiv deltaker i ulike nettverk, som Burma Donors Forum og Euro Burma Network, og opprettholde nær kontakt med PD Burma
- Være initiativtaker til og aktiv deltaker i Norsk Burmaforum
- Søke samarbeid med relevante organisasjoner om konkrete saker
- Holde jevnlig kontakt med organisasjoner hjemme/ute som potensielt kan starte virksomhet i Burma
- Være kontaktpunkt mellom våre partnere i Burma og Thailand og relevante aktører i Norge og Vesten
- Legge til rette for at burmesiske flyktninger i Norge oppretter kontakt med hverandre og får mulighet til å jobbe videre med politisk arbeid, samt holde åpent for at spesielt aktive knyttes til NBKs arbeid

“NBK har (...) et særskilt ansvar for å fremme den burmesiske demokrati-bevegelsens sak i Norge gjennom informasjon og påvirkningsarbeid.”

Hoveddel. Informasjonsarbeid

Gode eksempler

I denne delen ønsker fagfellegruppa å trekke frem enkelte eksempler på gode informasjonstiltak som NBK driver. NBK fikk i oppgave å ta frem to eksempler på hva de synes er gode informasjonstiltak innen rammen av sentrale og aktuelle Nord/Sør spørsmål.

Kampanje mot oljeselskapet Total – eksempel på Nord/Sør-informasjon

NBK valgte å fremheve kampanjen mot oljeselskapet Total som et godt eksempel på Nord/Sør-informasjon. Kampanjen ble iverksatt i samarbeid med Kirkens Nødhjelp og Fremtiden i Våre Hender i 2005. Total-kampanjen var en del av en internasjonal kampanje for å få Total til å trekke seg ut av Burma. NBK satte fokus på å få Statens Pensjonsfond-Utland til å trekke seg ut av Total hvis ikke Total trakk seg ut av Burma. Selskapet ble meldt inn til fondets etiske råd for medvirkning til menneskerettighetsbrudd.

Selv om beslutningen ble at fondet ikke trakk seg ut, bidro saken til oppmerksomhet både rundt investeringer i Burma og om etiske retningslinjer. Det er første gang en beslutning om ikke å trekke seg ut har blitt offentliggjort fordi saken hadde fått så mye oppmerksomhet.

Total er en sak som ble kjent og som det fortsatt er interesse rundt. Saken ga en del ringvirkninger med henhold til andre aktiviteter. For eksempel fikk NBK presseoppslag i forbindelse med at Total var sponsor for Stavanger kulturby 2008. NRK slo opp en stor sak om Pensjonsfondets investeringer i et annet firma som var inne i Burma, etter tips fra NBK. I tillegg ble Total-saken satt opp til debatt med filmvisning på Oslo dokumentarkino i 2007. Investeringer i Burma ble også et tema etter demonstrasjonene i 2007, hvor Kristin Halvorsen ba Etikkrådet redegjøre for situasjonen. Total-filmen ble også vist på en filmfestival i desember 2008 i anledning 60-årsmarkering av deklarasjonen om menneskerettighetene.

Kampanjen ble riktignok avsluttet før NBK inngikk Rameavtale med Norad, men i og med at saken fikk ringvirkninger i flere år etterpå, mener fagfellegruppa at informasjonstiltaket likevel er relevant.

Fagfellegruppa mener kampanjen mot Total er et eksempel på god Nord/Sør-informasjon, og et eksempel til etterfølgelse for andre organisasjoner. Investeringer i Burma, Selskapers investeringer/Bedrifters samfunnsansvar og rollen til Statens Pensjonsfond-Utland er viktige temaer innenfor rammen av samtidens sentrale og aktuelle Nord/Sør-spørsmål. Det er også vesentlig at NBK klarte å utnytte det potensialet som lå i den internasjonale kampanjen. Ved å ta opp Norges rolle i en slik sammenheng øker mulighetene for påvirkning. Linken til Norge var også grunnen til at man klarte å skape bred interesse. Et annet viktig aspekt fagfellene vil trekke frem er samarbeidet med andre organisasjoner, både i Norge og internasjonalt. Dette var ikke bare viktig med tanke på å nå ut bredt, men også for å få større gjennomslagskraft for saken. I tillegg mener fagfel-

lene at samarbeid med andre, mer Nord/Sør-orienterte organisasjoner er vesentlig for NBKs arbeid med å få sakte Burma inn i en Nord/Sør kontekst.

Markering i forbindelse med munkeoppøret i Burma i 2007

NBK valgte å trekke frem markeringen høsten 2007 foran Nobels fredssenter i solidaritet med munkenes demonstrasjon i Burma. Rundt 3000 mennesker møtte opp, og folk kledde seg i rødt på oppfordring. Det var direkte sending fra markeringen og mange medieoppslag, samt mange henvendelser til NBK fra media i anledning markeringen og i etterkant. NBK mener selv dette var en historisk hendelse, som de vanskelig kunne ha planlagt på forhånd.

Fagfellegruppa mener markeringen var viktig både når det gjelder å sette fokus på en viktig hendelse i Burma,

“Fagfellene mener markeringen er et eksempel på et svært vellykket informasjonstiltak, der man skapte oppmerksomhet om munkenes opprør, og klarte å mobilisere til en felles solidaritetsaksjon.”

og for å gi folk i Norge et reelt handlingsalternativ. Å kle seg i rødt er en enkel, men virkningsfull handling, som skapte oppmerksomhet. Fagfellene vil berømme NBKs evne til å gripe hendelser som ikke kan planlegges. Ved lignende situasjoner er det viktig å i tillegg orientere bevilgende myndigheter dersom dette medfører en omdisponering av midler i forbindelse med avtalte planer.

Fagfellene mener markeringen er et eksempel på et svært vellykket informasjonstiltak, der man skapte oppmerksomhet om munkenes opprør, og klarte å mobilisere til en felles solidaritetsaksjon. I tillegg var dette en fin måte å fremme Sør-perspektiver på.

I denne situasjonen var det viktig å fokusere på hendelsene i Burma. I motsetning til Kampanjen mot oljeselskapet Total, vil fagfellene ikke plassere dette tema innenfor rammen av Nord/Sør-informasjon. Derimot er markeringen et eksempel på god informasjon om Sør.

Informasjonstiltak til vurdering

Denne delen er en gjennomgang av NBKs mest sentrale informasjonstiltak. Ifølge Burmakomiteen er deres viktigste informasjonstiltak nyhetsbrevet og nettsiden www.burma.no.

Nyhetsbrev

Nyhetsbrevet består av lenker til de viktigste Burma-relaterte sakene fra nyhetsbildet og sendes ut hver 14. dag. Antall mottakere av nyhetsbrevet økte i løpet av 2008 fra 631 til 752. Mottakerne er myndighetspersoner, organisasjoner, journalister, utdanningsinstitusjoner, folk som jobber med burmesiske flyktninger, flyktninger, studenter og andre med interesse for situasjonen i Burma.

Fagfellegruppas vurdering:

Nyhetsbrev: Disse er gode og allsidige informasjonstiltak, med god blanding av fakta, kritiske artikler, omtaler, tegneserier, med mer. De skaper nysgjerrighet og utfordrer egne synspunkter. Her klarer NBK i større grad enn på nettsiden å fremme temaer som er relevante i en Nord/Sør-sammenheng.

Nyhetsbrevet på engelsk: Dette er en god oppsummering av hva som er gjort. Det er også nyttig at man har en oversikt med aktuelle lenker.

Det kan anbefales å i tillegg inkludere en del som inneholder hva som skjer fremover. Dette blir i dag gjemt til slutt. Som leser av et nyhetsbrev er det vel så viktig å vite hva man kan delta på framover i stedet for det man gikk glipp av.

Nettsiden www.burma.no

Fagfellegruppas helhetsinntrykk er at nettsiden er oversiktlig, ryd-

Fagfellegruppa vil berømme NBK for måten de ivaretar Sør-partners perspektiver på, samt deres samarbeid med sør-partnerne”

dig, informativ og lett å navigere seg frem på. Den inneholder aktuell og god informasjon om Burma. Fagfellene vil vektlegge at det her er et potensial for å synliggjøre det som finnes av artikler med Nord/Sør-informasjon.

Anbefalinger:

- Sør-perspektiver: Fagfellegruppa vil berømme NBK for måten de ivaretar Sør-partners perspektiver på, samt deres samarbeid med sør-partnerne. Derfor bør dette også tydeligere gjenspeiles på nettsiden. For eksempel kan man, slik man har gjort i Nyhetsbrevene, opprette en egen lenke med ”Stemmer fra Burma”. Brevene fra Aung San Suu Kyi kan for eksempel løftes bedre frem. (Sør-perspektiver vil omtales bredere på side 12).
- Nord/Sør-informasjonen kan med fordel løftes tydeligere frem på nettsiden. For eksempel har NBK artikler som omhandler handel, boikott, strukturelle forhold, norsk næringsliv, norsk utviklingspolitikk, investeringer, barnarbeid og menneskehandel. Med enkle grep i strukturen kan noen av disse temaene tydeliggjøres bedre. For eksempel kan man vurdere å gjøre om litt på temainndelingen under temasideene på nettsiden. Følgende temaer kan med fordel ha sin egen kategori: Norges rolle i Burma, Naturressurser og handel, Utenlandske selskaper i Burma/Investeringer eventuelt Næringslivets samfunnsansvar.
- Nyhetsbrevene kan gjerne gjøres lettere tilgjengelig på nettsiden.
- For å få bedre kjennskap til brukere av nettsiden kan NBK finne tekniske måter å spore resultater når det gjelder antall treff, nye brukere, hvile artikler det søkes på, etc. (Google Analytics er gratis og er et forslag).
- Hvis NBK ønsker å fremme et bestemt tema, bør dette tydeliggjøres. I dag kan man få et inntrykk av at ”alt” er like viktig.

Fototekstbok: *Fanger i eget land*

I 2006 var det 15 år siden utdelingen av fredsprisen til Aung San Suu Kyi. I samarbeid med Kirkens Nødhjelp og PD Burma ga NBK i den anledning ut den første norske boken om Burma, *Fanger i eget land*, på både norsk og engelsk. Redaktører for boken var Camilla Buzzi fra PD Burma/Kirkens Nødhjelp og Marte Graff Jenssen fra NBK.

Fagfellegruppas helhetsvurdering er at dette er et utelukkende positivt tiltak, og et eksempel til etterfølgelse for andre organisasjoner. Fotografene er tatt av Rune Eraker. Boken er originalt laget, med en ren og enkel tematikk. Den er godt redigert, og har et spenn av ulike forfattere. Boken går for øvrig inn under kategorien informasjon om Sør.

Pressearbeid:

Fagfellegruppas vurdering er at NBK klarer å svare godt for seg med pressemeldinger og kronikker om aktuelle hendelser i Burma. Fjorårets aktuelle hendelser var preget av syklonen Nargis og ettårsmarkeringen av Safranrevolusjonen, og NBK hadde nesten månedlige pressemeldinger. Presseresponsen er også foretatt på en god måte, med lenkesamlingen i hver pressemelding. Når det gjelder arbeid opp mot radio og TV har ikke fagfellegruppa vurdert dette.

Fagfellegruppa mener NBK er så proaktive de kan, og antallet oppslag i media er høyt. Tematisk preges arbeidet også her av å være informasjon om Burma, og ikke Nord/Sør-informasjon.

Tema og temavalg

Hovedfokus for NBKs informasjonsarbeid er for det første den politiske situasjonen i Burma, og for det andre norske myndigheters og det internasjonale samfunnets arbeid for å fremme politiske endringer i Burma. Videre skisserer informasjonsstrategien syv hovedtemaer som eksplisitt sier hva de vil fokusere på:

- menneskerettigheter
- kvinners situasjon
- utdanning
- ytringsfrihet
- utnyttelse av naturressurser
- norsk næringsliv
- handel med Burma

Av disse er temaene *utnyttelse av naturressurser* og *norsk næringsliv og handel med Burma* spesielt relevant hva gjelder Nord/Sør-informasjon. De øvrige fire temaene har fokus på interne/indre anliggender i Burma, og er derfor noe fagfellegruppa vil plassere under kategorien informasjon om Burma (Informasjon om Sør).

I flere av NBKs informasjonstiltak er det likevel flere temaer enn dette som går igjen. Eksempler er arbeids-

forhold, utbytting, barnarbeid, menneskehandel, FNs rolle, samt norsk utviklingspolitikk. Disse kunne også vært løftet frem i informasjonsstrategien. I tillegg kunne temaer som disse fått større plass også som egne temaer/kategorier på nettsidene. Fagfellegruppa mener også det er et potensial for å løfte frem mer grunnleggende årsaker til hvorfor situasjonen i Burma er som den er. Hva slags rolle spiller geopolitikk? Hva opprettholder Juntaens makt?

NBK ønsker hjelp og råd for å få løftet frem Nord/Sør-informasjonen i sin organisasjon. I løpet av prosessen stilte fagfellegruppa følgende spørsmål til NBK: Hva kan være god Nord/Sør-informasjon i det videre arbeidet til NBK? Hvilke temaer og sammenhenger mellom Burma og resten av verden mener de kan inkluderes i informasjonsarbeidet? Hva slags relasjoner og forbindelser finner NBK mellom Burma og Norge?

NBK fremhever selv tre hovedtemaer som de mener kan være gode Nord/Sør-temaer i sitt kommende arbeid.

- Etske investeringer/Corporate Social Responsibility (CSR)
- Fred og forsoning
- Flyktninger

Andre temaer NBK også kunne tenke seg å fokusere på:

- Naturressurser, olje og gass, på hvilken måte FNs resolusjoner kan være et nyttig redskap?
- Norges forhold til Burma, og Erik Solheims utviklingspolitiske initiativ.

Fagfellegruppa synes NBK er inne på flere sentrale og aktuelle Nord/Sør-spørsmål. Spesielt relevant er investeringer i og handel med Burma, og norske eller utenlandske selskapers aktivitet. I tillegg synes fagfellegruppa FNs resolusjoner som berører Burma, og opposisjonens bruk av FN-resolusjoner i sitt arbeid, er interessant i en Nord/Sør-sammenheng. I forbindelse med sitt informasjonsarbeid om burmesiske kvinner kunne NBK for eksempel samarbeide med andre organisasjoner om å sette fokus på FN-resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet. Her kan burmesiske kvinners arbeid med resolusjonen benyttes som eksempel samtidig som norske myndigheters praksis kan utfordres.

Det kunne også være interessant å se på geopolitiske prosesser. Hvilken rolle Kina spiller, og hvilke eksterne faktorer som opprettholder Juntaens makt.

Fagfellegruppa støtter NBK i at det vil være nyttig å samarbeide med andre organisasjoner, spesielt med de som hovedsakelig arbeider med Nord/Sør-informasjon. Dette kan bidra til å løfte perspektivene, og man vil kunne bruke Burma som eksempel og dermed nå bredere ut.

Uavhengig og kritisk?

NBKs grunnsyn og samlede informasjonsarbeid eksisterer *innenfor* den rådende og konvensjonelle vestlige diskursen/tankesettet. I norsk kon-

“Fagfellegruppa synes NBK er inne på flere sentrale og aktuelle Nord/Sør-spørsmål. Spesielt relevant er investeringer i og handel med Burma, og norske eller utenlandske selskapers aktivitet.”

tekst er temaer som demokrati, godt styresett og menneskerettigheter lite kontroversielt, og det er derfor få som vil være uenige med Burmakomiteens grunnsyn, hovedverdier og målsetning.

NBK viser likevel at de klarer å innta en kritisk "vaktbikkje-rolle" i forhold til norsk politikk både når det gjelder handelspolitikk, oljefondets investeringer, sanksjonspolitikk og ulike former for press gjennom FN. NBK har også utarbeidet et sanksjonsdokument, som sier hvordan de skal forholde seg til Burma på områdene politikk, turisme, økonomi, humanitært arbeid og militær virksomhet.

I forbindelse med nåværende utviklingsminister Erik Solheims besøk til Burma stilte han spørsmål ved hvorvidt sanksjoner fører frem. NBK var i den forbindelse tidlig på banen med kommentar til Solheims utspill.

"Den norske Burmakomite understreker at den burmesiske demokratibevægelsen ikke har gitt signaler om at sanksjoner bør oppheves."

Fagfellegruppa mener dette er et eksempel på at NBK tar rollen som uavhengig og kritisk aktør i forhold til norske myndigheter. I tillegg er det positivt at de her får frem stemmer fra Sør. At de velger å henvise til demokratibevægelsens meninger fremfor sine egne er også interessant, og det gir større slagkraft i forhold til Solheims utspill.

Dette leder oss videre til et annet tema: Forholdet mellom kritisk/uavhengig aktør og solidaritetsorganisasjon. Som solidaritetsorganisasjon støtter NBK eksilburmesere. I den forbindelse lurer fagfellene på i hvilken grad man klarer å ta rollen som "kritiske venner" og å gi kritikk/selvkritikk hvis/når det er nødvendig? NBK sier for eksempel at de vil fremme eksilregjeringens alternative plan. I dette tilfelle kunne man for eksempel i stedet for å si "fremme eksilregjeringens plan" gått inn for å fremme "informasjon og debatt om eksilregjeringens alternative plan".

Spørsmålet gjelder for øvrig generelt til alle solidaritetsorganisasjoner. Klarer man å innta rollen som "kritiske venner" og beholde nødvendig distanse til de man støtter?

Sør-perspektiver og samarbeid med Sør

Fagfellene vil berømme NBK når det gjelder å fremme perspektiver og synspunkter fra Sør. NBK har et godt og

bredt nettverk i Burma, og bruker dette bra. En av deres fremste styrker er den utbredte bruken av demokratibevægelsen som kilde.

NBK er langt fremme når det gjelder å løfte frem Sørpartners syn. Deres utviklingssyn er i tråd med "utvikling innenfra/nedenfra", noe blant annet utspillet mot Solheim viser. Implisitt sier NBK at det er burmesere selv som sitter med kunnskap og kompetanse om hvordan Burma kan utvikles. Bildet NBK bidrar til å lage av Burma er et bilde av et folk som kjemper, de er dyktige, modige og handlekraftige. Dette er i motsetning til de bildene vi har av andre diktaturer, for eksempel Zimbabwe, der befolkningen ofte blir fremstilt som lidende, offer, passive og anonyme (ikke navngitte). Personene i Burmakomiteens informasjonsarbeid er navngitte og får en verdig fremstilling.

Som fagfellegruppa var inne på i forrige avsnitt, er det viktig også her å få frem ulike burmesiske stemmer. Mange solidaritetsorganisasjoner gir inntrykk av at eksilbevegelesene har *en* stemme, mens de i virkeligheten har mange stemmer. Det er flott om NBK i tillegg klarer å få frem meningsforskjeller, ikke kun enighet. Synspunktene som fremmes er primært den Burmesiske opposisjonens stemmer. Det hadde vært interessant både å høre andre stemmer i Burma, men også Sør-perspektiver fra andre land og grupper regionalt (for eksempel Sør-perspektiver fra India og Kina). Hvis man klarer å få et bredere nettverk i Sør tror fagfellegruppa dette vil løfte opplysningsarbeidet ytterligere.

Fagfellegruppas hovedkonklusjon er at man gjennom engasjement for *ett* land bygger opp noen sentrale egenskaper. NBK har dybdekunnskap, kulturforståelse, samt et godt nettverk i Burma. Dette er faktorer som bidrar til høy kvalitet på informasjonsarbeidet. Måten det burmesiske folk fremstilles på bærer også preg av god kulturforståelse. Med NBK som eksempel ser man at engasjement for et land skiller seg fra engasjement for bistand, gjennom en utelukkende seriøs fremstilling av burmesere.

Nord/Sør-informasjons forhold til organisasjonens øvrige informasjonsvirksomhet

I motsetning til organisasjoner som driver ren bistand, har ikke NBK noe motsetningsforhold mellom opplysnings-

arbeidet på den ene siden og ønske om pengeinnsamling på den andre. Informasjonsarbeidet bærer heller ikke preg av noen form for egenprofilering, markedsføring eller prosjektinformasjon. Tvert i mot leverer Burmakomiteen aktuell og kvalitativt god informasjon om Burma.

NBKs hovedutfordring er i hvilken grad og på hvilken måte de kan inkludere Nord/Sør-informasjon i sitt opplysningsarbeid uten at dette går på bekostning av hovedformålet, som er å spre informasjon om Burma.

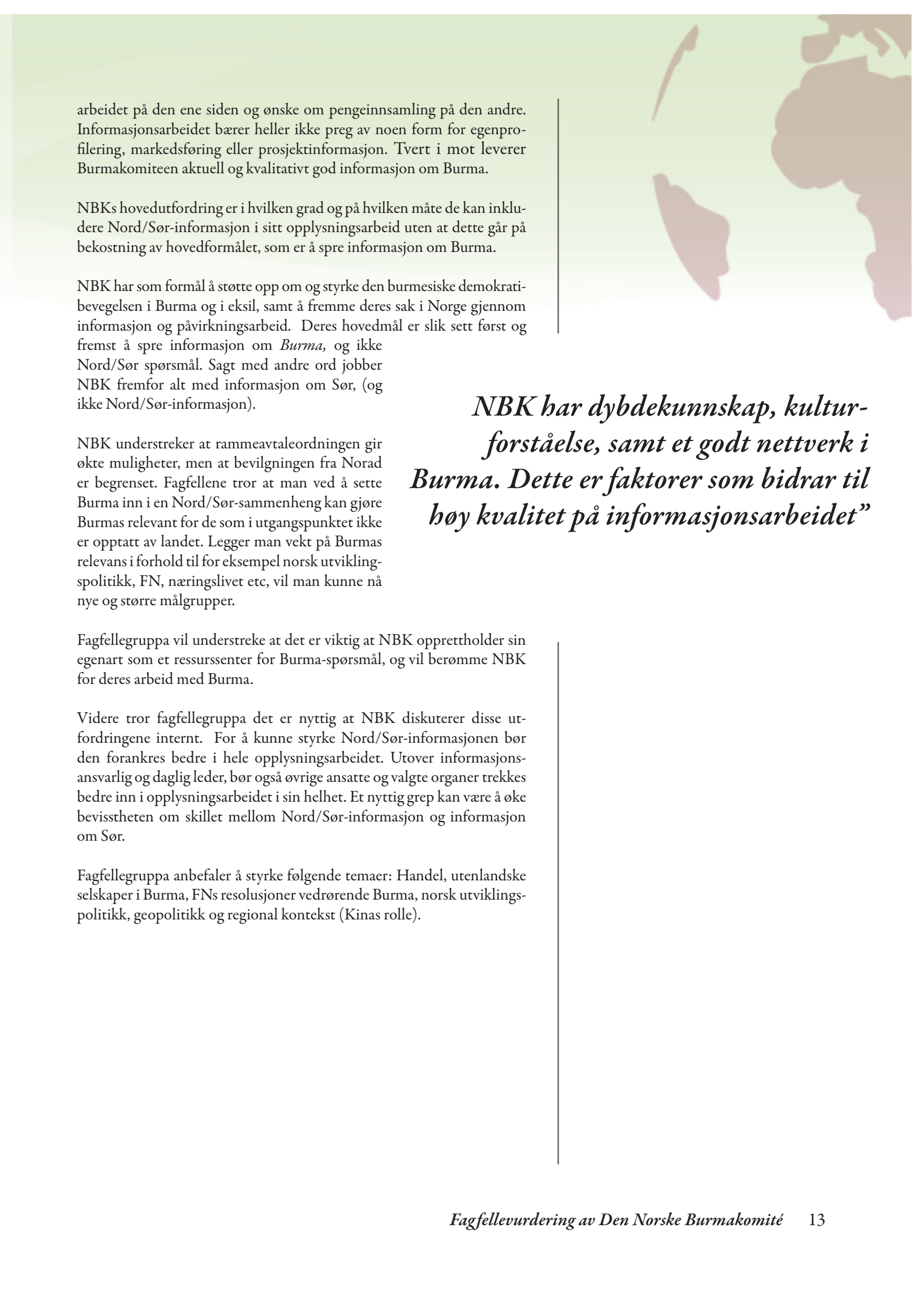
NBK har som formål å støtte opp om og styrke den burmesiske demokrati-bevegelsen i Burma og i eksil, samt å fremme deres sak i Norge gjennom informasjon og påvirkningsarbeid. Deres hovedmål er slik sett først og fremst å spre informasjon om *Burma*, og ikke Nord/Sør spørsmål. Sagt med andre ord jobber NBK fremfor alt med informasjon om Sør, (og ikke Nord/Sør-informasjon).

NBK understreker at rammeavtaleordningen gir økte muligheter, men at bevilgningen fra Norad er begrenset. Fagfellene tror at man ved å sette Burma inn i en Nord/Sør-sammenheng kan gjøre Burmas relevant for de som i utgangspunktet ikke er opptatt av landet. Legger man vekt på Burmas relevans i forhold til for eksempel norsk utviklingspolitikk, FN, næringslivet etc, vil man kunne nå nye og større målgrupper.

Fagfellegruppa vil understreke at det er viktig at NBK opprettholder sin egenart som et ressurscenter for Burma-spørsmål, og vil berømme NBK for deres arbeid med Burma.

Videre tror fagfellegruppa det er nyttig at NBK diskuterer disse utfordringene internt. For å kunne styrke Nord/Sør-informasjonen bør den forankres bedre i hele opplysningsarbeidet. Utover informasjonsansvarlig og daglig leder, bør også øvrige ansatte og valgte organer trekkes bedre inn i opplysningsarbeidet i sin helhet. Et nyttig grep kan være å øke bevisstheten om skillet mellom Nord/Sør-informasjon og informasjon om Sør.

Fagfellegruppa anbefaler å styrke følgende temaer: Handel, utenlandske selskaper i Burma, FNs resolusjoner vedrørende Burma, norsk utviklingspolitikk, geopolitikk og regional kontekst (Kinas rolle).

NBK har dybdekunnskap, kulturforståelse, samt et godt nettverk i Burma. Dette er faktorer som bidrar til høy kvalitet på informasjonsarbeidet”

Hovedkonklusjoner og anbefalinger

Hovedfunn – fagfellegruppas helhetlige vurdering

I det følgende oppsummeres både hovedfunn og hovedanbefalinger. Fagfellegruppa ønsker å gi følgende tilbakemeldinger til Burmakomiteens arbeid med Nord/Sør-informasjon:

- NBK bør kontinuerlig jobbe med å tenke på Burma i en Nord/Sør-kontekst der det er mulig og naturlig. Hvilke sammenhenger finnes mellom Burma og resten av verden?
  - Økt bevissthet om skille mellom Nord/Sør-informasjon og informasjon om Sør.
- NBK bør forsterke sitt søkelys på relasjonen mellom Norge og Burma, blant annet i forhold til norsk utviklingspolitikk og norske selskapers aktivitet i Burma, og hvilket syn NBKs partnere har på spørsmål knyttet til dette. Konkret etterlyses “Norges rolle i Burma” som et eget tema på nettsiden.
- Fagfellegruppa anbefaler å styrke følgende temaer: Selskapers investeringer i Burma/Corporate Social Responsibility (CSR), FN-resolusjoner vedrørende Burma og som redskap for den burmesiske opposisjonen er også interessant i en Nord/Sør-sammenheng, norsk utviklingspolitikk og geopolitiske og regionale prosesser (Kinas rolle).
- Kampanjen mot oljeselskapet Total er et eksempel på god og relevant Nord/Sør-informasjon. Den viser også at samarbeid med andre organisasjoner er viktig. Fagfellegruppa anbefaler NBK å bruke erfaringene fra denne kampanjen i det videre arbeidet med Nord/Sør-informasjon.
- Norads revurdering av sine retningslinjer vil være relevant for NBK og de andre ettlandsorganisasjonene. Det kan være hensiktsmessig for NBK å følge med på dette arbeidet.
- To av syv temaer skissert i informasjonsstrategien er spesielt relevant når det gjelder Nord/Sør-informasjon: Norsk næringsliv og handel med Burma. Disse kan med fordel også få en større plass i de sentrale informasjonstiltakene, som for eksempel som eget tema på nettsiden.
- På nettsiden kunne det vært interessant å lese om Burmas forbindelse til resten av verden. Konkret etterlyses følgende temaer: “Norges rolle i Burma”, “imperialisme og kolonitid” (under temaet “Burmas historie”), “Arbeidsforhold, fagforeningsarbeid og internasjonal solidaritet”, “FNs rolle”.
- Sør-perspektiver og samarbeid med Sør: NBK har et stort og godt nettverk i Burma, som de bruker på en god måte. Fagfellegruppa vil berømme NBK for deres måte å løfte partnernes syn frem på. Det vil løfte opplysningsarbeidet ytterligere hvis NBK i tillegg klarer å inkludere flere stemmer fra Burma, utover opposisjonen. I tillegg kunne man inkludere Sør-perspektiver fra andre land og grupper i regionen (for eksempel India og Kina). På nyhetsbrevene har NBK nylig fått en egen vignett som heter “Stemmer fra Burma”. NBK kan med fordel også gjøre dette på nettsiden, for eksempel ved en egen side koblet via hovedsiden, med overskriften “Dette mener partnerorganisasjoner i Sør”, eller lignende.
- Fagfellegruppa vil tipse NBK om å bruke Wikipedia som informasjonskanal. Her er Burma omtalt bredt, og på denne siden er det en mulighet for NBK til å legge ut mer stoff i tillegg til å få inn referanse til sin informasjon og nettside.
- Når NBK rapporterer er det viktig å fremheve det gode arbeidet som gjøres. Det er viktig å vise hvordan organisasjonen når ut. Et eksempel er Røde T-skjorteraksjonen: Her kunne man tatt bilder av folk som gikk i rødt. Hva man kaller tiltaket, er viktig.
- Kildebruk: NBK har god bredde i kildebruken, og varierer mellom interne og eksterne kilder. Som solidaritetsorganisasjon er det en stor fordel med varierte kilder, slik at troverdigheten kommer frem.
- Målgruppe: Det er positivt at NBK har en bred målgruppe, at de jobber både mot politikere, myndigheter, skoleelever, studenter etc. Hvis NBK ønsker å legge vekt på noen av målgruppene spesielt, anbefales å lage

en kategori på nettsiden som kan hete "til presse", "For skoleelever", osv.

- Samarbeid: Vi ser at NBK har oppnådd gode resultater gjennom samarbeid med andre organisasjoner om prosjekter og kampanjer. Fagfellene anbefaler å bruke de gode erfaringene fra for eksempel Total-kampanjen til å inngå flere slike samarbeidsprosjekt, spesielt med organisasjoner som hovedsakelig arbeider med Nord/Sør-informasjon.

Når ikke-planlagte hendelser oppstår, er NBK flinke til å gripe anledningen og følge sakene. I disse situasjonene er det en fordel å orientere bevilgende myndigheter om endring i budsjett og planer.

Kilder

Skriftlige kilder

Den norske Burmakomités informasjons- og kommunikasjonsstrategi.
Søknad om rammeavtale med Norad, 2007-2010.
Den norske Burmakomiteens sanksjonspolitikk.
Årsmelding 2007.
Handlingsplan 2007.
Den norske Burmakomités vedtekter.
Nettsiden: www.burma.no
Nyhetsbrev: Samtlige fra 2008/2009.
Buzzi, C. og Graff Jenssen, M. 2006: *Fanger i eget land*.
Posisjonspapir om Nord/Sør-informasjon: <http://www.rorg.no/Artikler/462.html>
Posisjonspapir om Sør-perspektiver og samarbeid med Sør.
Vær Varsom-plakat.
<http://www.rorg.no/Artikler/463.html>
ROrg-samarbeidets sentrale vurderingspunkter.

Muntlige kilder

Samtale med Åse Sand, informasjonsansvarlig, og Inger Lise Husøy, daglig leder, 22.10.2008.

Samtale med Åse Sand, informasjonsansvarlig, og Inger Lise Husøy, daglig leder, 03.12.2008.

Samtale med Åse Sand, informasjonsansvarlig, 07.01.2009.

Halvdagsseminar mellom fagfellene, informasjonsansvarlig og daglig leder i NBK, 13.02.2009.

Deltakelse på møte med NBKs arbeidsutvalg, 23.02.2009.

RORG-samarbeidet

Storgata 11, 0155 Oslo, Telefon: 23 01 03 00, Faks: 23 01 03 03
Felles e-post: rorg@rorg.no
<http://www.rorg.no/>

Design: Siri Berrefjord